

Passion för energi

"Coolaste branschen"

Stor intervju med
Tove Åkerman-Stenman

Så görs en
givande
kundundersökning

Stefan Swärd

– ny krönikör

Energi är coolt

Passion för Energi. Så heter den här tidningen. Tove Åkerman-Stenman, VD för Supportföretaget, letade ett namn som visar vad både hon och Supportföretaget står för och, japp, plötsligt var det bara där.

EN EFTERMIDDAG i lokalerna på Fabriksgatan i Köping slår hon fast:

– Energibranschen är den coolestaste branschen. Den har alltid fascinerat mig. Vår slogan är ”Välkommen till en spännande värld”. Jag vill att fler ska få ta del av den världen.

Att beskriva en människa är aldrig enkelt. Alla har många bottnar. Tove Åkerman-Stenman, till exempel, kallar sig humanist som älskar statistik.

Ofta brukar en berättelse säga mer.

Låt oss därför gå tillbaka till år 2003.

Tove har jobbat på ett stort företag i byggbranschen och på fyra år bidragit till att driva upp det företags småhusförsäljning från 25 hus till 200. I byggbranschen har hon stött på mycket energifrågor. Hon tänker på att energibranschen kallats tråkig och stelbent och fått mycket stryk.

Tänk om hon skulle...

Nu vore Tove Åkerman-Stenman inte

Tove Åkerman-Stenman om hon inte lät ord bli till handling. Hon bestämmer där och då att hon ska in i energibranschen för att visa om inte världen så i alla fall Sverige vilken cool bransch det är.

NKI BLEV NKA

Kundundersökningar ska bli hennes verktyg. På ett nytt och innovativt sätt ska hon inte bara göra en traditionell NKI, nöjdhetsindex, utan låta det växa till en NKA, nöjdhetsanalys.

Kunder och bolagen måste förstå varandra.

Och hon är kvinnan att fixa det!

På mission för sin passion!

Sagt och gjort.

Samma dag hon kommer hem från BB (jo, faktiskt) säger hon upp sig och startar Supportföretaget.

– Någon pratade om affärsplan och banklån men jag var så full av inspiration. Varför skulle jag ta lån i banken? Jag sålde

bilen istället, fick in 50 000 kronor, och kunde ju använda min egen energi. Min man byggde ett litet kontor i vardagsrummet. Det var bara en liten detalj som fattades, skrattar hon innan hon gör en konstpaus och lägger till:

– Kunder.

BÖRJADE RINGA RUNT

Så vad gör en systematisk och organiserad person som drivs av en passion? Jo, hon fixar en lista på landets samtliga energibolag från A till Ö och börjar ringa runt.

Alingsås, Arboga...

– Efter några nej kom jag till B som i Björklinge Energi. Jag kopplades till VD:n som visade sig heta Anders Carlsson. Jag fick nästan panik. Jag lyckades formulera några meningar och han sa att det lät intressant men ville dra det med ledningsgruppen.

Tove skulle få återkomma om två veckor. Det vill säga en evighet när man sitter med nytt företag utan kunder.

FAKTA

BOR Hus på landet utanför Köping.

FAMILJ Man och tre barn (25, 23 och 13 år) och rottweilern Falcon.

INTRESSEN "Matlagning, var bland annat med i TV-programmet Halv åtta hos mig. Jag springer ofta och nu tränar jag också inför Vasaloppet 2017."

LÄSER "Statistikböcker, som många tycker är trista, och deckare."

RESER TILL "Gärna och ofta. Till Asien, Karibien, USA...och så Sverige runt i jobbet hela tiden."

LYSSNAR PÅ "Hårdrock, framförallt Airbourne, ett australiensiskt band."

Tove Åkerman-Stenman känner passion för energibranschen. Det var hennes dröm att arbeta i den. Idag lever hon i den drömmen.

Men två veckor gick, hon ringde igen, ledningsgruppen hade varit positiv...

... så nu skulle han bara dra det för styrelsen.

SKREK HÖGT

Två veckors väntan till. En ny evighet.

– Men när jag ringde nästa gång sa han ”vi vill köpa av er”, minns hon och insåg att hon sålt in Supportföretaget som vi – fast det ju då bara var hon solo med ett headset i vardagsrummet.

Han sa tack och hej och Tove jublade.

– Jag skrek högt för mig själv. ”Jag har fått en kund! Jag har fått min första kund!”, berättar hon.

Fast hon var så ovan vid headsetet att hon hade glömt lägga på luren. VD-Carlsson där borta i Björklinge hörde hennes jubelrop i Köping.

Men kanske hörde han också den där passionen?

För Björklinge Energi köpte kundundersökningen, blev referenskund och Anders Carlsson blev dessutom hennes mentor och idag när hon sitter med tio anställda, några utmärkelser som Årets företagare och Årets entreprenör är hon honom evigt tacksam.

50-TAL KUNDER

Supportföretaget gick snabbt från att vara Tove ensam i vardagsrummet till att hon hade anställda som satt och ringde i köket, hallen och andra rum innan hon 2007 köpte fastigheten där de nu håller till.

– Lite beroende på hur man räknar finns 180 energibolag i Sverige. Vi har ett femtiotal av dem, från Kiruna till Malmö, som kunder och de flesta som anlitar oss stannar kvar år efter år, berättar hon.

– Jag tror att de märker att jag brinner för detta. Jag tror också att de märker att jag har kunskaper som ingen annan i den här branschen har. Jag vill vara energibranschens bästa leverantör på det här området.

Hon ser den här tidningen som en del av Supportföretagets framtid.

– Jag träffar så många människor från energibranschen. Många otroligt inspirerande och engagerade människor! Det här blir ett forum där de kan lära av varandra.

Passion för Energi, var namnet.

Välkommen! ○

TIO FRÅGOR

Supportföretaget mäter kundnöjdhet på ett unikt sätt genom IO indexgrundade frågor som tagits fram tillsammans med kunden. Dessa utgör basen innan varje energibolag får välja sina specifika tilläggsfrågor. Men det som sägs mellan raderna är lika viktigt. Supportföretaget låter därför den kvantitativa mätmetoden gå hand i hand med den kvalitativa.

DE IO INDEXGRUNDANDE BASFRÅGORNA

- Spontan uppfattning
- Tillgänglighet
- Bemötande
- Kompetens
- Tydlighet i besked/svar
- Hjälp vid störning/avbrott
- Hemsida
- Klagomålshantering
- Fakturaförståelse
- Prisvärde

The background is a solid light beige color. It is decorated with a repeating pattern of white line art. The art consists of various styles of headphones (some over-ear, some over-ear with microphones) and question marks. These elements are connected by thin, flowing white lines that create a sense of movement and connectivity across the entire page.

Bra frågor ger bra svar

– så här går en undersökning till

CARLOS SITTER i en telefon och pratar el, elnät och fjärrvärme med kunderna till ett mellan-svenskt energibolag. Mia, Helena och Susanne sitter i andra telefoner och pratar fiber med ett småländskt energibolags kunder.

Vi smyglyssnar och frågar Mia:

Är kunderna vänliga?

Hennes svar säger det mesta:

– Ja, de allra flesta. Men å andra sidan är ju vi väldigt vänliga också...

Carlos håller med:

– Det är viktigt att vi visar respekt för att en del inte har tid eller inte vill. Det är ju våra uppdragsgivares kunder vi pratar med. Det får vi aldrig glömma.

Helena konstaterar att jobbet är givande, att folk verkligen vill prata och berätta.

Framför sig har Mia, Carlos, Helena och de andra dataskärmar med namn och frågebatterier av olika längd.

Urvalet vem de ringer upp sker slumpmässigt efter en speciell teknik. Det är viktigt för att få materialet statistiskt säkerställt.

ETT INDEX TAS FRAM

Gänget i Supportföretagets lokaler på Fabriksgatan 4 ställer sina frågor, som kundnöjdhetsindex sedan baseras på, och vi hör många följdfrågor som leder till att saker ventileras. Det påminner många gånger om utvecklingssamtal på jobb eller i skola – eller rättare sagt som man önskar att utvecklingssamtal skulle vara.

En både kvantitativ och kvalitativ undersökning kallas det. Man får fram ett index som presenteras för energibolaget – tillsammans med en hel lunta med utskrivna intervjuer och tankar från kunderna.

På de raderna, och mellan de raderna, finns ofta indikationer som energibolaget senare tar tag i.

När Mia, Carlos, Susanne och de andra frågar hur nöjd kunden är med till exempel bemötande, fakturaförståelse eller hjälp vid störning nöjer de sig inte med en anonym siffra, typ 3 av 5, utan ställer följdfrågan varför...

Susanne förklarar:

– Vi är tydliga att säga att vi ringer på

uppdrag av energibolaget, men de förstår också att vi inte är energibolaget. Tycker de att något är dåligt eller bra sker sedan en avslappnad dialog kring varför. Om de har en akut fråga eller synpunkt hänvisar vi till energibolagets kundtjänst där de får absolut bästa hjälp. Är det oklart tar vi deras uppgifter och förmedlar direkt till energibolaget för möjlighet till återkoppling.

Eftersom Supportföretaget är specialiserat inom energibranschen samtliga affärsområden, jämfört med ett callcenter som inte har den djupa specialistkunskapen, har man också lättare att ställa relevanta följdfrågor utanför manus.

I ett rum på sidan sitter Kajsa. Hos henne hamnar allt material för föranalys.

– Jag tittar igenom alla kommentarer. Det kan ibland vara över 100 sidor. Jag söker samband och tar fram filter så att kunden sedan kan se hur alla kunder i detalj svarade, hur män svarade, hur kvinnor, hur vissa åldersgrupper...

BRINNER FÖR DETTA

Tove Åkerman-Stenman, Supportföretagets VD, tittar in till sina intervjuare, frågar hur det går, småpratar lite...

Hon funderar på frågan vad som gör hennes företag speciellt.

– Jag tror våra kunder märker att jag brinner för detta. Tror också att de märker att jag har kunskaper som ingen annan i den här branschen har. Vi vill ju vara energibranschen bästa leverantör på det här området och både jag och mina kollegor...

Hon sveper med handen över rummet och fortsätter:

– ...jobbar stenhårt för det. Jag vill hjälpa energibolagen att komma in i sina kunders värld. Mycket av analysen handlar om vad de är bra på och varför. Sedan går vi över på det som, enligt vår undersökning, behöver utvecklas.

Vi lämnar rummet och i bakgrunden hör man en av intervjuarna säga i luren:

– Jag hör barn i bakgrunden. Ringer jag olämpligt? Jag kan gärna ringa tillbaka...

Tove konstaterar:

– Det där är viktigt. Det ska vara behagligt när vi ringer upp. ○

SÅ GÅR DET TILL:

1. **Energibolaget beställer vad det vill göra en undersökning om: Kundnöjdhet, Varumärke, Medarbetarstudie eller annat.**
2. **Storleken på undersökningen, det vill säga antalet intervjuer, bestäms. En hygglig felmarginal är viktig.**
3. **Supportföretaget får tillgång till energibolagets kundregister och plockar slumpmässigt, efter en specifik teknik, ut kunder så att materialet blir statistiskt säkerställt. Har man beställt 1000 intervjuer får man 1000 intervjuer.**
4. **Kunderna rings upp och frågorna ställs.**
5. **Svaren genomgår en föranalys, då de sammanställs och sorteras efter olika filter.**
6. **En djupanalys tar vid och utvecklingsförslag tas fram.**
7. **Power point och presentationsmaterial tas fram.**
8. **Undersökningen presenteras för energibolaget vid ett inspirationsmöte, ofta med VD, ledningsgruppen eller styrelsen, då de guidas genom undersökningen och kommentarerna. Ett index presenteras, men även hela studiens ingående frågeområden får en genomgång.**

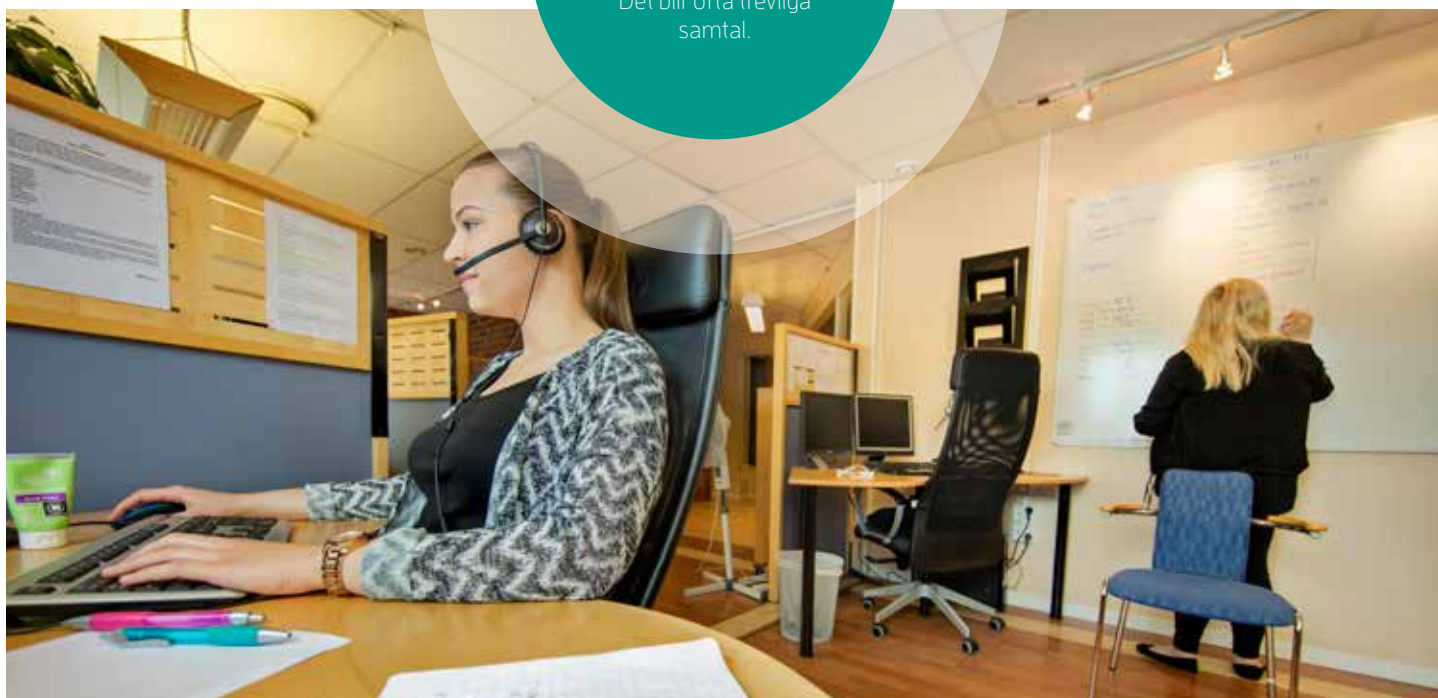
SÅ ÄR DET ATT BLI UPPRINGD:

"Intervjun ska vara behaglig för kunden. Fyra-fem minuter är vårt riktmärke. Inte för många frågor. Har någon jättemycket att berätta tar det förstås längre tid, men då är det på kundens initiativ."

Med headsets
framför datorer ringer
Supportföretagets anställda
upp energibolagens kunder.
Det blir ofta trevliga
samtal.

Jordens bästa shopping

ReTuna Återbruksgalleria har blickarna på sig. Något liknande finns inte. Eskilstuna Energi & Miljös kundundersökning visade att många kände stolthet över satsningen.

NÄR MAN BER OM kunders åsikter pekats det ofta på fel och brister – men även det positiva kan bli synligt.

När Eskilstuna Energi & Miljö gjorde sin stora kundundersökning visade det sig att en del av verksamheten fick extra bra betyg.

ReTuna Återbruksgalleria.

För invånare i Eskilstuna har gallerian på bara ett år blivit något att lyfta fram, medan utomstående som hör det fortfarande ofta säger:

– Retuna-vad-sa-du?

Så vi åkte dit för att reda ut begreppet, kolla in succén och – skulle det visa sig – bli imponerade när vi klev in i ett litet men modernt köpcentrum som ändå är någonting annat.

Kort bakgrund först.

Eskilstuna har sedan många år legat i framkant när det gäller återvinning. ”Bäst

i Sverige” har en del sagt och, har någon annan sagt, är man bäst Sverige på det området så är man bäst i världen.

STOR INVIGNING

2012 beslutades att bygga en kretsloppspark för att ta miljöarbetet ett steg längre, och i augusti 2014 togs första spadtaget som ett år senare ledde till en fantastisk invigning av ReTuna Återbruksgalleria med 6 000 nyfikna besökare.

Jo, 6 000...

Anna Bergström, som är centrumledare och ansvarar för driften av ReTuna Återbruksgalleria, förklarar:

– Vi är pionjärer i avfallsbranschen.

I avfallshierarkin är det sämst att bränna, återvinning hamnar i mitten medan återbruk och återanvändning är det bästa. Därför har de flesta kommuner, i samband med sina återvinningscentraler, någon form av verksamhet där fungerande pro-

dukter tas om hand, ofta av en välgörenhetsorganisation. Det är bra! Men vi tar det ett steg längre.

Hon sveper runt med handen.

Gallerian ser ut som en vanlig galleria, men de uppåt femton butikerna handlar bara med återbruk, alltså produkter som lämnats in, lagats, fräschats upp eller helt enkelt byggts om och förvandlats till något annat.

”Klimatsmart” är ett nyckelord.

– Och, betonar Anna Bergström, viktigt är att vi gör detta kommersiellt. Det är det som gör att vi ligger i framkant. Butikerna drivs av entreprenörer och ska gå med vinst. Det betyder att man vänder sig till en helt ny målgrupp: den vanliga konsumenten, alltså vi alla.

ALLT SORTERAS FÖRST

Väldigt förenklat går det till så att den som svänger in till återvinningscentralen kan

FAKTA

I ReTuna Återbruksgalleria ryms 15 butiker, en restaurang, en folkhögskoleutbildning, ett konferensrum och en utställningsyta. Alla verksamheter i gallerian ska bedrivas på ett klimatsmart och miljömedvetet sätt. Målet är att så många av butikerna som möjligt ska syssla med återbruk.

Anna Bergström,
centrumledare.

passera Returen där man alltså skänker det man tror är användbart på något sätt.

Anna Bergström förklarar:

– I Returen gör vi en första grovsortering och allt inlämnat fördelas till våra butiker i gallerian. Leksaker till leksaksbutiken, dataprylar till databutiken och så vidare. Allt för att vi vill rädda jorden lite grann...

I snitt 700 kunder per dag besöker gallerian för att shoppa, koka lunch och fika.

Gallerian beskrivs som en succé på många sätt och många blickar från både övriga Sverige och Europa vänds mot byggnaden på Folkestaleden 5 för att följa utvecklingen. Eftersom något liknande inte finns någonstans är det med spänd förväntan kretsloppsvärlden följer Eskilstunas äventyr.

Inte undra på att Eskilstuna Energi & Miljös kunder var stolta och nöjda i kundundersökningen.

Är man föregångare så är man. ○

Foto: Stéfan Estrassy

Medvind i Götene

År efter år hamnar Götene Elförening i topp i kundnöjdhetsundersökningarna. Man kan fråga sig varför. Eller ännu hellre kan man förstås fråga VD Mats Mattsson. Vi åkte till den lilla kommunen på Västgötaslätten för att kolla läget.

PÅ SLÄTTEN UTANFÖR snurrar vindkraftverken för fullt och inne i centrum i själva Götene lockar både Cafe Elvira och Götene Konditori & Bageri på Järnväggsgatan med nybakat bröd. En kvinna går in på Sparbanken Skaraborg. En man med barnvagn kommer ut från Ica Kvantum och börjar prata med två äldre herrar utanför. De vinkar åt en flicka som cyklar förbi.

Götene känns, kort sagt, ganska trivsamt den här måndagen.

Trivsamma är också Götene Elförenings relativt nya lokaler i helt andra änden av den långa Järnväggsgatan, där de ligger vägg i vägg med elbutiken som föreningen också driver.

VD Mats Mattsson tar emot och säger:

– Vi är idag drygt 3 000 medlemmar, drygt 40 anställda inom 6 affärsområden, distribuerar el till 7 500 elnätsabonnemang, omsätter drygt 90 miljoner och kontoret ligger här vägg i vägg med den elbutik vi även driver. Det går bra för oss men vi verkar i branscher med hög konkurrens, så det är viktigt att vi hela tiden är aktiva och ser vad våra medlemmar vill och vad som händer i omvärlden.

Men låt oss börja för 105 år sedan.

FÖRENINGEN BILDAS

Då, 1911, kom elektrisk ström till Götene, i första hand för att få ström till den mekaniska verkstaden och kvarnen. De närmaste åren anslöt sig allt fler, både företag och privatpersoner, men i början av 1930-talet grodde ett missnöje med distributionen.

Götene Elektriska Distributionsförening bildades därför 1932 efter ett möte på Hotell Carl, där idag polishuset ligger, och snart skrev man till Kraftaktiebolaget Gullspång och föreslog att föreningen själv skulle ta över den verksamheten.

And the rest is history, som man brukar säga.

Kontraktet skrevs 1 oktober 1932 och samma dag anställdes en Werner Andersson som den allra första montören och i hans villkor stod förutom arbetsuppgifterna att han skulle ”ha ett städat och humant uppträdande mot föreningens medlemmar”.

Nu, 84 år senare, kämpar föreningen fortfarande för sina medlemmars bästa.

I flera år har Götene Elförening, som man numera heter, fått riktigt höga siffror i Supportföretagets kundundersökningar och guldstjärna för Mycket Vål Godkänd.

Mats Mattsson menar att närheten till kunderna – och därmed snabbheten – är en starkt bidragande orsak till detta bäst i test-bevis.

– Om någon anmäler till oss att något är fel är vi ofta där väldigt snabbt. Ibland i extrema fall kan det handla om tio minuter. Självklart uppfattas det nog som en bra service, säger han.

KORT VÄG

Strukturen hur de är uppbyggda spelar också in. En styrelse med 11 personer, plus VD, och ett fullmäktige med 25 ledamöter gör att väldigt många i Götene känner någon som är involverad. Tanken är också att sammansättningen ska spegla samhället.

– Det leder till att vägen mellan kunden och företaget blir kort, konstaterar han.

Det är kanske grannen, arbetskompisen eller tränaren i barnens fotbollslag som är en kunds närmaste kontakt med Götene Elförening. Det ger många naturliga ingångar att ta upp eller diskutera något man undrar över.

Mats Mattsson menar att kundundersökningar är viktiga.

– Vi gör en sådan vartannat år och går noga igenom de svar vi får. Ligger vi lågt i någon del finns den siffran svart på vitt och gör det lättare att ta tag i. Ett exempel som är några år gammalt var att vår hemsida fick lite lägre betyg. Då kunde vi konkret titta på det och ändra den.

Det är full fart i Götene Elförening. Drygt 40 anställda, i sex affärsområden, ska serva de 3 000 medlemmarna.

AFFÄRSIDÉ

Götene Elförening ska tillhandahålla medlemsägd infrastruktur i form av elnät och fibernät av högsta kvalitet samt erbjuda attraktiva elprodukter och energismarta tjänster med bästa service!

När Götene Elförening får tillbaka den tjocka lunta med intervjuer som gjorts i kundundersökningen gillar Mats Mattsson att varje intervju redovisas och att det går att läsa vad kunden sagt.

– Förutom siffrorna vi får på de frågeställningar som gjorts blir intervjuavaren en mätare rent allmänt vad människor tycker. Där kan vi ju hitta enstaka synpunkter, förstås, men kanske framförallt upptäcka tendenser om det är något som många tar upp, säger han.

Götene Elförenings affärsområden är elnät, butik, vindkraft, fiber samt dotterbolagen Götene Elcentral, som utför

installationsarbeten, och det lokala elhandelsföretaget Kinnekulle Energi.

FIBER VÄXER

I en så gammal organisation som Götene Elförening varierar det givetvis över tid vad som går bra och mindre bra.

– Just nu är fiberdelen väldigt expansiv, berättar Mats Mattsson.

Kort sagt grävs det på många håll i hela kommunen eftersom kunderna vill ha fiber – helst nu direkt.

Bland kommande utmaningar finns tunga investeringar i elnätet och med spännt intresse ser de hur kedjebytet till en Elon

ska påverka butiken. Vindkraften, som är en viktig del i miljöprofilen, slog förra året produktionsrekord men låga energipriser pressar omsättningen på samma sätt som i andra delar av landet.

– Eftersom vi är en ekonomisk förening får vi aldrig glömma att vi arbetar för medlemmarna och kunderna. Att vi är medlemsägda ser vi som positivt och skiljer oss från mer traditionella energibolag, slår Mats Mattsson fast. ○

Swärds Värld

VALRÖRELSEN 2014 var en av Stefan Löfvens huvudbudskap angående energipolitiken, att tillsätta en parlamentarisk energikommission med målsättningen att nå en energiöverenskommelse över blockgränsen. En långsiktig och slitstark uppgörelse som kunde överleva ett antal riksdagsval var ambitionen.

Energikommissionen tillsattes i början av 2015 med energiminister Ibrahim Baylan som ordförande och samtliga riksdagspartier representerade i utredningen. Den ska lägga fram sitt slutbetänkande vid kommande årsskifte. Ganska överraskande lade man fram en uppgörelse redan i juni. Det var en bredare ramöverenskommelse som fem av partierna stod bakom. Liberalerna, Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna ställde sig utanför.

BREDDAD UPPGÖRELSE

Brådskan med uppgörelsen berodde på kärnkraftens akuta situation, och där ägarna hotade att stänga all kärnkraft inom några år om inte kärnkraftsskatten togs bort. För flera av partierna var det omöjligt att göra en uppgörelse bara om kärnkraftsskatten, det blev nödvändigt att bredda den.

Energiöverenskommelsen innebär bland annat att ta bort kärnkraftsskatten, behålla alliansöverenskommelsen om att få bygga ny kärnkraft, satsa på vattenkraft och kraftigt dra ned beskattningen på den, och satsa på ett fortsatt elcertifikatsystem efter 2020. Ett viktigt inslag i överenskommelsen är att Sverige ska ha ett helt förnybart elsystem till 2040. Enligt Miljöpartiet innebär det att kärnkraften är utfasad då, medan energiminister Baylan menar att den inte behöver vara utfasad vid den tidpunkten. Hur som helst, det är inte politiker som kommer att fatta besluten om fortsatta investeringar och stängning av kärnkraftverk. Det kommer marknaden att göra – så sanningen är nog den att inte någon vet hur elproduktionen kommer att se ut år 2040.

Energiöverenskommelsen har mött mycket uppskattning från olika håll. Energibranschen ger sitt

stöd till uppgörelsen och är glada över att slippa kärnkraftsskatten och uppskattar signalerna om vattenkraften. Miljörörelsen gillar energiuppgörelsen och utgår ifrån att det ändå inte kommer att byggas någon ny kärnkraft, och den befintliga kommer att fasas ut snabbare än vad vi idag kan tro. Svenskt näringsliv är nöjda, även om man hade önskat att subventionerna med elcertifikatsystemet inte skulle fortsätta efter 2020.

MOTSATTA STÅNDPUNKTER

Kritiken har kommit från helt olika håll och med helt motsatta ståndpunkter. Liberalerna och Jan Björklund har kritiserat överenskommelsen för fortsättningen av subventionerna och elcertifikaten. Energiuppgörelsen har dikterats av Miljöpartiet menar Björklund. Chalmersprofessorn och tidigare generaldirektören för Energimyndigheten Tomas Kåberger menar att uppgörelsen bara handlar om att rädda kärnkraften och den traditionella elproduktionen. Andra bedömare menar att basindustrin är den stora vinnaren. Kärnkraften räddas, och elpriserna kommer att bli låga många år framåt, med ett fortsatt elcertifikatsystem.

Kommer energiöverenskommelsen att överleva? Kanske. Det finns dock flera orosmoln närmaste åren. Först måste de fem partierna komma överens om ett slutbetänkande från energikommissionen där ramöverenskommelsen behöver preciseras. Det kommer att bli en utmaning, då Moderaterna och Miljöpartiet har ganska olika uppfattningar om överenskommelsens innebörd. Sedan handlar det om att överleva riksdagsvalet 2018. Om det då blir en ny alliansregering, kommer Björklund och Liberalerna att lägga sig platt för energiöverenskommelsen? Eller om nuvarande högervindar håller i sig med Moderaterna och Sverigedemokraterna på 40–45 procent tillsammans? Kommer energiöverenskommelsen att överleva en renodlad högerregering efter valet 2018? Kanske. Men även om långsiktigheten är det som alla fem ingående partier önskar, får vi nog vänta tills 2019 för att avgöra om detta har blivit en långsiktig energiöverenskommelse. ○

PASSION FÖR ENERGIS KRÖNIKÖR STEFAN SWÄRD ÄR DOKTOR I STATSKUNSKAP OCH HAR ARBETAT MED ENERGI/MILJÖ I 20 ÅR.

Hallå där...

...STEFAN SWÄRD, 61, VEM ÄR DU EGENTLIGEN?

– Stockholmare, doktorsexamen i Statskunskap vid Stockholms universitet på åttiotalet, alltid varit aktiv i kyrka och civilsamhälle och ägnar mig också åt teologiskt författarskap. Bor och verksam på Östermalm i Stockholm, bekvämt med få stenkasts avstånd till riksdag, regering och näringslivskontoren.

VAD JOBBAR DU MED JUST NU?

– Med konsultuppdrag som jag hållit på med i många år. Huvuduppdraget är att löpande följa och granska svenska energipolitiken. Jobbar också med ett löpande projekt som handlar om att granska politiska utvecklingen i riktning mot fossiloberoende fordonsflotta. Att löpande granska EU:s energipolitik är ett nytt projekt jag börjat med i år. Har senaste 13 åren jobbat med FN:s klimatkonferenser och hoppas på att komma med till COP 22 i Marrakesh i höst. Har också styrelseuppdrag och är adjungerad ledarskribent på en dagstidning.

VAD HAR DU MER GJORT I KARRIÄREN?

– Jag har jobbat i skärningspunkten energi/miljö senaste 20 åren. Det har varit fantastiskt spännande att få vara med på FN:s senaste 13 klimatkonferenser. Har även jobbat med FN:s stora miljökonferenser i Johannesburg 2002 och Rio de Janeiro 2012. Mitt mest spännande projekt var för cirka 15 år sedan, då jag på uppdrag av ett antal svenska storföretag skulle kartlägga europeiska miljörörelsen och hjälpa dem att utveckla kontakterna med miljörörelsen på europeisk nivå. Det resulterade i en rapport på 160 sidor och en konferens nära Arlanda, där svenska företagen fick möta företrädare för Greenpeace, Världsnaturfonden, Friends of the Earth, Climate Action Network på Europainivå.

VILKA ÄR ENERGIBRANSCHENS FRAMTIDSFRÅGOR?

– Energibranschen genomgår en stor omvandling på global nivå, det märker man inte minst på FN:s klimatkonferenser. Sverige/Norge har stora möjligheter att ta för sig inför framtiden i ett långsiktigt hållbart energisystem. I en omställningsprocess råder också mycket osäkerhet. Energifriser tycks vara ganska svåra att förutse, det görs konstant felbedömningar där. ○

Stefan Swärd är fil.dr. i statskunskap och konsult inom näringslivet med politisk omvärldsanalys som specialitet. Det är ett tungt namn Passion för Energi presenterar som krönikör.

B
PORTO BETALT
PORT PAYÉ

Form: gomaron, Text: Ordskottet

www.supportforetaget.se

